

14 FEB 2003

**THE RELATIONSHIP BETWEEN PERSONAL FACTORS,
BUDDHIST CHARACTERISTICS AND ORGANIZATIONAL
FACTORS AND CARING BEHAVIORS IN GENERAL
AND REGIONAL HOSPITALS IN EASTERN REGION**

SIRINTIP CHANDUAYWIT

With compliments
of

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2002**

TH
S619na
2002
c.2

ISBN 974 - 04 - 2593 - 3
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

Copyright by Mahidol University

4036579 PHPH/M : MAJOR : PUBLIC HEALTH NURSING ; M.Sc.
(PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : BUDDHIST CHARACTERISTICS, BUDDHIST BELIEF,
BUDDHIST PRACTICE, CARING BEHAVIORS

SIRINTIP CHANDUAYWIT : THE RELATIONSHIP BETWEEN
PERSONAL FACTORS, BUDDHIST CHARACTERISTICS AND
ORGANIZATIONAL FACTORS AND CARING BEHAVIORS IN GENERAL
AND REGIONAL HOSPITALS IN EASTERN REGION. THESIS ADVISORS :
TASSANEE NONTASORN, Ph.D (Ed.Psy.), SOMPORN TRIAMCHAISRI, Ph.D.,
PIANGCHAN ROJANAVIPART, M.H.S.(BIOS) 122 P. ISBN 974-04-2593-3

The purpose of this survey research was to study the nurses' level of caring behavior and the relationship between personal factors, Buddhist characteristics and organizational factors, and caring behaviors among the nurses. The concept of Buddhism and Watson's Theory of Transpersonal caring were used as a framework for the study.

The sample consisted of 333 nurses who were working in the Obstetrics and Gynecology, Surgery, Medicine, Pediatric and Eye-Ear-Nose-Throat units at Rayong hospital, Chonburi hospital, Prapokklao Chantaburi hospital and Chachoengsao hospital. The samples were recruited by multistage random sampling. A questionnaire was used to collect the data to measure the nurses' Buddhist belief, Buddhist practice, perception of organizational factors and caring behaviors. The reliability of this tool was 0.81, 0.71, 0.88 and 0.95, respectively. The statistic methods used in data analysis were descriptive statistics, the Chi-Square test and the Pearson's Correlation Coefficient.

Results of the study showed that most of the nurses reported caring behavior at an intermediate level (64.6%). The Chi-Square test showed a significant relationship between age and caring behaviors. Educational level, working experience, working department and marital status showed a non-significant association with caring behaviors. The Pearson's Correlation Coefficient showed that the Four Noble Truths and Buddhist practice were related at a lesser level to caring behaviors ($r=0.143$, $p<.01$ and $r = 0.140$, $p<.01$, respectively) whereas, the Three Characteristics of Existence and the Four Principles of Virtuous Existence were significantly related to caring behaviors ($r = 0.213$, $p<.01$ and $r = 0.284$, $p <.01$, respectively). The Chi-Square test showed a significant relationship between organizational factors and caring behaviors.

It is recommended that nurses' caring behavior should be promoted to a high level. The nurse executives should bring the caring concept to be a part of the policy of nursing or nursing philosophy in order to be a guideline and make it clear for patient nursing. Nurses should be trained in effective care and standard method advocacy. The nurse executives should provide the activity of their religions in order to help nurses to understand the teaching of Buddha, which can be applied to their job performance and adaptation.

4036579 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : พยาบาลสาธารณสุข ; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร)

ศิริินทร์ทิพย์ ชาญด้วยวิทย์ : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะทางพระพุทธศาสนา และปัจจัยด้านองค์การกับพฤติกรรมการดูแลในโรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์เขตภาคตะวันออกเฉียง (THE RELATIONSHIP BETWEEN PERSONAL FACTORS, BUDDHIST CHARACTERISTICS, AND ORGANIZATIONAL FACTORS AND CARING BEHAVIORS IN GENERAL AND REGIONAL HOSPITALS IN EASTERN REGION) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ทศนีย์ นนทะสร,ค.ด., สมพร เตรียมชัยศรี, ป.ร.ค.,เพ็ญจันทร์ โรจนวิภาต, M.H.S.(Bios), 122 หน้า ISBN 974 – 04 – 2593 – 3

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมการดูแลของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลศูนย์เขตภาคตะวันออกเฉียง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะทางพระพุทธศาสนา และปัจจัยด้านองค์การกับพฤติกรรมการดูแล โดยใช้แนวคิดทางพระพุทธศาสนาและทฤษฎีการดูแลระหว่างบุคคลของวัตสัน เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือพยาบาลวิชาชีพจำนวน 333 คน ที่ปฏิบัติงานแผนกสามัญและพิเศษ หอผู้ป่วยสูติ-นรีเวชกรรม ศัลยกรรม อายุรกรรมเด็ก และตา หู คอ จมูก ของโรงพยาบาลระยอง โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลพระปกเกล้าฯ จันทบุรี และโรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา ซึ่งคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบผสม เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติพรรณนา ทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไคสแควร์ และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.6) มีพฤติกรรมการดูแลในระดับปานกลาง อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ระดับการศึกษา ประสบการณ์แผนกที่ปฏิบัติงาน และสถานภาพสมรสไม่พบความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแล ในด้านลักษณะทางพระพุทธศาสนาพบว่า ความเชื่อด้านไตรลักษณ์และพรหมวิหารสี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลของพยาบาล ($r=0.213, p<.01$ และ $r=0.284, p<.01$) ความเชื่อด้านอริยสัจสี่และการปฏิบัติทางศาสนา พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลของพยาบาลวิชาชีพในระดับต่ำ ($r=0.143, p<.01$ และ $r=0.140, p<.01$) ส่วนปัจจัยด้านองค์การมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรนำแนวคิดการดูแลทางการพยาบาลมาเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาทางการพยาบาลและควรจัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาเพื่อส่งเสริมให้พยาบาลเข้าใจคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้สามารถนำมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วย